

PRZYKŁONIĆ (18) *vb pf*

o *pochylone*.

inf przykłonić (5). ◇ *fut 2 sg* przykłónisz (1). ◇ *3 sg* przykłóni (1). ◇ *praet 2 sg f* przykłóniła (1). ◇ *3 sg m* przykłónił (2). ◇ *3 pl m pers* przykłónili (1). [*subst* przykłóni(e)ły.] ◇ *imp 2 sg* przykłón (3). ◇ *con 2 sg m by* przykłónił (1). ◇ *1 pl m pers* bychmy przykłónili (1). ◇ *part praet act* przykłóniwszy (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów).

1. Zmienić położenie czegoś: zgiąć ku dołowi; zwrócić w kierunku kogoś lub czegoś, położyć (9) :

[*przykłonić co*: A tym [*oszczepem Mezapus*] ná Eneafza poćifkiém vderzy. On fie w tym zaftánowi/ k ziemi przykłóni Kolano [*poplite subsidens XII 491*]/ á tarczą fie od razu záftóni *VergKoch 358*.]

Zwrot: »głowę przykłonić« = *odpocząć; caput inclinare Vulg (2): CzechEp 60; Liżki máią iámy/ á ptacy powietrzni gniazdá: Lecz Syn człowieczy nie ma gdzie przykłonić głowy WujNT Luc 9/58 [przekład tego samego tekstu CzechEp].*

Przen (7) :

Zwrot: »przykłonić ucha (uszu), ucho (uszy)« [*w tym: ku komu, k(u) czemu (6)*] = *wysłuchać, posłuchać; inclinare aurem Vulg [szyk zmienny] (4:3):* wołam ktobie moy miły pánye ábyś raczył przykłóniwiłfy ku mnie łáfkáwych vřřu twoich wyflucháć pokorne prozby moie. *RejPs 197, 22, 112v; Rácźże vřřlyřřec moy Pánye płácz moy proźby moye/ A rácz łáfkáwye przykłónić ktemu vcho twoye LubPs L, M3, Q2v; Niechże wnidzie modlithwá ma przed obliczność twoię [Boże]: przykłón vchá twego ku proźbie mey. Leop Ps 87/3; [Požadliwości sirotek ubogich sam Pan wysłucháć raczył [...], á uszy swe miłóściwie przykłónił ku wołaniu ich. LubWiryd 51; Leop Ps 44/11 (Linde)].*

2. Przekonać, zjednać, skłonić [kogo, co k(u) czemu] (1) : [*Król Ludwig*] łam chciał fie iefzczę przez fię pokufić/ áby ie [*wojska*] odwrocił od řwego przedfięwzięćia á przykłónić ku odćiągnieniu *BielKron 307; [tegosmy [odłożenia sejmu koronnego] my barzo nieradzi uczynieli, jedno iż wielkie, pilne et plane instantissime* prośby [...] nas k temu przykłóniely, źesmy w tym tak powolnym prośbam ich miesce dali. *ListyPol II 1548/85*].

3. Skierować na coś swoje pragnienia (8) :

Zwrot: »myśl, umysł przykłonić« [*w tym: k czemu (1)*] (2:1): Zátłumi Pan w gnyewyie řwym wřřytki řwe gnyewniki/ Popali řrogim ognym ty řprořne grzeřřniki [...]. Bo wřřytkę vporną myřł k temu przykłónili/ Táką ráde zácźeli ktorey nye řkończyli *LubPs F, N2v; Ieřli chcesz do Wieczného Zywoťá wnidź/ choway Przykazánié Boże: które ták chowáć będziefz: ieřliże do ónego naywyřřźego y naywięťźzego dwoygá [tj. do przykazania o miłóści Boga i bliźniego] vmyřł przykłóniwiřzy/ řpráwę żywoťá twęgo řtořowáć będziefz *BiałKat 1.**

W przen (5) :

Zwrot: »serce przykłonić« [*w tym: k(u) komu, ku czemu (4), do kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (5): Abowiem to iefť závždy moiá wielka požádlivořć/ áby mię przywiódl w vznánié przyrodzoney woley bořkiesy twoiesy/ á iż by przykłónił ku miłóći řwey/ prořte řerce moie *RejPs 178; Rácźże przikłónić řerce me k řwiádecťwu twoie^{mv} LubPs aa6v, Ov, bb4v; Przetoź iáko od Gigántá dźikiego řtroniał/ Ták do ćiebie Gáláthea řerce przykóniiał. *KlonŻal B3.**

Synonimy: 1. przychylić, zwrócić; 3. doprowadzić, dowieść, przychylić, przywieść.

Formacje współrdzenne cf KŁANIAĆ SIĘ.

Cf **PRZYKŁONIONY**

PP